

Brief aan de raad

2024-0107986

Afdeling: Realisatie

Onderwerp: Maaien riet in en langs watergangen

5 november 2024

Aan de leden van de raad,

Jaarlijks ontvangen we via verschillende kanalen terugkerende signalen van inwoners over riet langs waterkanten. Vaak gaan die meldingen over riet dat naar oordeel van de melder te hoog is en zodoende het zicht op het water ontnemt en/of de toegankelijkheid van waterpartijen voor bijvoorbeeld (sport)vissers verslechtert. Met deze raadsinformatiebrief willen wij uw raad informeren over de functies van riet, de wijze waarop we het riet beheren en tot slot hoe we opgedane ervaringen meenemen in de actualisatie van beheerplannen.

Functies van riet

Riet langs waterkanten vervult een aantal belangrijke functies. Ecologisch gezien draagt riet bij aan de biodiversiteit door een leefomgeving te bieden waar vogels, vissen, amfibieën en insecten afhankelijk van zijn. Riet werkt daarnaast als natuurlijk filter doordat het overtollige voedingsstoffen zoals stikstof en fosfaat en zware metalen opneemt. Dit heeft een positief effect op de waterkwaliteit. Tot slot voorkomt riet erosie langs de oevers doordat het wortelgestel de bodem stevig vasthoudt.

Huidige situatie

Riet groeit op veel plaatsen in de gemeente Zwijndrecht langs waterkanten (zowel in het water als op de kant). Het onderhoud van riet ligt in veel gevallen bij de gemeente of het waterschap. We planten riet niet actief aan omdat het zich in veel gevallen al op natuurlijke wijze vestigt en verspreidt.

Riet in het water

Het riet dat in het water staat maaien we één keer per jaar (in het vierde kwartaal). Dit is nodig om de doorstroming van de watergangen te kunnen blijven garanderen. Een deel van het riet laten we staan omdat het beschutting biedt voor fauna en vooral het overjarige riet een belangrijke ecologische functie vervult. Bijvoorbeeld voor broedende vogels in het vroege voorjaar. Het vrijgekomen maaisel voeren we af. In het Waterbeleids- en beheerplan (WBP) 2025-2029 zijn hiervoor middelen opgenomen. Het waterschap Hollandse Delta beheert riet in het water op dezelfde manier als de gemeente. Uitzondering hierop is het riet in de Devel, wat zij niet maaien omdat door het brede doorstroomprofiel de doorstroming niet belemmerd wordt.

Riet op de kant

Hoe grasvegetaties op de kant worden onderhouden verschilt per locatie en is ook afhankelijk van de manier waarop de oever is ingericht (beschoeid of natuurvriendelijk) en hoe steil de oever is. Op sommige plekken wordt de vegetatie intensief gemaaid (26 keer per jaar). Er wordt geprobeerd zo dicht mogelijk bij het water te maaien. Door de hoge grondwaterstand en de zachte grond in Zwijndrecht dit echter alleen mogelijk in droge periodes. Op plekken met een intensief onderhoudsregime heeft riet minder kans om te groeien. Op steeds meer plekken beheren we vegetaties op ecologische wijze om de biodiversiteit te vergoten. Dat betekent dat we deze vegetaties twee keer per jaar maaien (juli en oktober). Hier geldt, net als bij riet in het water, dat we een gedeelte van het riet laten staan en dat we het vrijgekomen maaisel afvoeren. Ook richten we oevers steeds

Maaien riet in en langs watergangen

vaker op natuurvriendelijke wijze in (zonder beschoeiing). Deze oevers lopen geleidelijk af en vragen om een extensievere vorm van beheer. Riet profiteert van deze extensievere vorm van beheer.

Actualisatie Integraal Beheerplan Openbare Ruimte

Met de ervaring die we opdoen met ecologisch beheer en natuurvriendelijke oevers en de signalen die we ontvangen van inwoners willen we bij de actualisatie van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2025 (2021-0068641) en/of WBP in beeld brengen welke interventies er mogelijk zijn, welke effecten deze met zich meebrengen en welke kosten daarbij komen kijken. Een voorbeeld van zo'n interventie is het één of twee keer extra maaien. De kosten van een extra maaibeurt voor het riet (zowel in het water als op de kant) worden op dit moment echter ruwweg geschat op circa € 60.000,- (prijspeil 2024).

Wij gaan ervan uit dat u met bovenstaande informatie voldoende bent geïnformeerd over hoe we riet in en langs watergangen onderhouden en hoe we de ervaringen die we opdoen met ecologisch beheer en natuurvriendelijk oevers meenemen in de actualisatie van beheerplannen.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,